

STOCKHOLMS TINGSRÄTT
Patent- och marknadsdomstolen

DOM
2018-08-21
Meddelad i
Stockholm

Mål nr
PMT 5689-18

PARTER

Kärande

Konsumentombudsmannen
Box 48
651 02 Karlstad

Genom processrådet Carolina Andersson

Svarande

Dennis Runesson med enskild firma IT ONLINE STOCKHOLM, 780308-4636
Box 3231
124 32 Bandhagen

DOMSLUT

1. Patent- och marknadsdomstolen förbjuder Dennis Runesson, vid vite om 1 000 000 kr, att vid marknadsföring av trafik- eller fordonsrelaterade tjänster via webbplatser på internet, på sätt som skett eller på liknande sätt, använda sig av sökord på Google (adwords), namn, formuleringar, layout och begrepp som sammantaget ger konsumenten intryck av att det är en myndighet som tillhandahåller webbplatsen och tjänsten.
2. Patent- och marknadsdomstolen ålägger Dennis Runesson, vid vite om 1 000 000 kr, att vid marknadsföring av trafik- eller fordonsrelaterade tjänster via webbplatser på internet lämna korrekt, klar och begriplig information om konsumentens rätt att ångra avtal såvitt avser
  - a) hur ångerfristen beräknas, när den startar och när den slutar
  - b) att det finns ett standardformulär för utövande av ångerrätt och var detta formulär finns.

Informationen ska dels lämnas innan avtal ingås med hjälp av kommunikationsmedlet, dvs. på webbplatsen i direkt anslutning till

Dok.Id 1901419

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 8307 104 20 Stockholm	Rådhuset, Scheelegatan 7	08- 561 654 70 E-post: stockholm.tingsratt@dom.se www.stockholmstingsratt.se	08- 561 650 05	måndag – fredag 08:00–16:00

beställningsformuläret, dels inom rimlig tid efter det att avtal ingåtts, i läsbar och varaktig form om inte informationen redan getts i sådan form.

3. Patent- och marknadsdomstolen ålägger Dennis Runesson, vid vite om 1 000 000 kr, att vid marknadsföring av trafik- eller fordonsrelaterade tjänster via webbplatser på internet ge konsumenten en bekräftelse på avtalet och dess villkor. Bekräftelsen ska ges senast när tjänsten börjar utföras och ges i läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten.
4. Patent- och marknadsdomstolen ålägger Dennis Runesson, vid vite om 1 000 000 kr, att vid marknadsföring av trafik- eller fordonsrelaterade tjänster via webbplatser på internet tydligt informera konsumenten om storleken på Transportstyrelsens avgift i de fall någon sådan avgift tas ut.
5. Patent- och marknadsdomstolen ålägger Dennis Runesson, vid vite om 1 000 000 kr, att vid marknadsföring av trafik- eller fordonsrelaterade tjänster via webbplatser på internet, innan avtal ingås, lämna information som innebär att konsumenten kan identifiera näringsidkaren. Informationen ska innehålla:
  - Namn på näringsidkaren
  - Organisationsnummer/personnummer
  - Fungerande telefonnummer
  - Adress och e-postadress
6. Patent- och marknadsdomstolens beslut av den 16 maj 2018 om interimistiskt förbud ska bestå till dess denna dom har vunnit laga kraft.
7. Patent- och marknadsdomstolen ålägger Dennis Runesson att betala marknadsstörningsavgift med 400 000 kr.

8. Patent- och marknadsdomstolen förpliktar Dennis Runesson att ersätta Konsumentombudsmannens rättegångskostnad med 47 565 kr jämte ränta enligt 6 § räntelagen (1975:635) från denna dag till dess betalning sker.
-

BAKGRUND

Dennis Runesson med enskild firma IT ONLINE STOCKHOLM (Dennis Runesson) har på webbplatsen trafiknheten.se marknadsfört och tagit betalt för olika trafik- och fordonsrelaterade tjänster gentemot konsumenter.

Konsumentverket inledde en utredning avseende webbplatsen trafiknheten.se i december 2017.

Konsumentombudsmannen (KO) väckte den 24 april 2018 talan mot Dennis Runesson avseende överträdelser av marknadsföringslagen (2008:486). Patent- och marknadsdomstolen utfärdade stämning på Dennis Runesson att svara på KO:s yrkanden. Dennis Runesson hördes inte av.

Patent- och marknadsdomstolen beslutade den 16 maj 2018, för tiden till dess frågorna avgjorts eller annat beslutats, att meddela ålägganden och förbud i huvudsak i enlighet med KO:s yrkanden. Åläggandena och förbuden inskränktes dock till att avse trafik- eller fordonsrelaterade tjänster via webbplatser på internet.

Målet har avgjorts utan huvudförhandling sedan parterna fått tillfälle att slutföra sin talan.

YRKANDEN M.M.

KO har yrkat att Patent- och marknadsdomstolen

1. vid vite förbjuder Dennis Runesson att vid marknadsföring via webbplatser på Internet, på sätt som skett eller liknande, använda sig av sökord på Google (adwords), namn, formuleringar, layout och begrepp som sammantaget ger konsumenten intryck av att det är en myndighet som tillhandahåller webbplatsen och tjänsten.

2. vid vite ålägger Dennis Runesson att vid marknadsföring via webbplatser på Internet lämna korrekt, klar och begriplig information om dennes rätt att ångra avtal såvitt avser

- a) hur ångerfristen beräknas, när den startar och slutar
- b) att det finns ett standardformulär för utövande av ångerrätt och var detta formulär finns.

Informationen ska dels lämnas innan avtal ingås med hjälp av kommunikationsmedlet, d.v.s. på webbplatsen i direkt anslutning till beställningsformuläret, dels inom rimlig tid efter det att avtal ingåtts, i läsbar och varaktig form om inte informationen redan getts i sådan form.

3. vid vite ålägger Dennis Runesson att vid marknadsföring via webbplatser på Internet ge konsumenten en bekräftelse på avtalet och dess villkor. Bekräftelsen ska ges senast när tjänsten börjar utföras och ges i läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten.

4. vid vite ålägger Dennis Runesson att vid marknadsföring via webbplatser på Internet tydligt informera konsumenten om storleken på Transportstyrelsens avgift i de fall någon sådan avgift tas ut.

5. vid vite ålägger Dennis Runesson att vid marknadsföring via webbplatser på Internet, innan avtal ingås, lämna information som innebär att konsumenten kan identifiera näringsidkaren, Informationen ska innehålla:

- Namn på näringsidkaren
- Organisationsnummer/personnummer
- Fungerande telefonnummer
- Adress och e-postadress

6. förordnar att förbudet och åläggandena enligt ovan i yrkanden 1-5 ska gälla omedelbart och tills frågan slutligen avgjorts.

7. förpliktar Dennis Runesson att utge marknadsstörningsavgift med 400 000 kr.

8. förpliktar Dennis Runesson att ersätta KO för rättegångskostnader.

Dennis Runesson har inte angett någon inställning till käromålet.

GRUNDER M.M.

KO

Övergripande om marknadsföringen

Dennis Runesson har på webbplatsen trafikenheten.se marknadsfört och tagit betalt för en mängd olika tjänster såsom beställning av registreringsbevis, nya registrerings skyltar, ansökan om körkortstillstånd, ställa av eller på fordon, ansökan om handledarskap vid övningskörning och kontroll av vem som äger ett visst fordon. Samtliga tjänster tillhandahålls avgiftsfritt av Transportstyrelsen, förutom nya registrerings skyltar. Trafikenheten.se utför inte tjänsterna utan förmedlar samtliga tjänster som sedan levereras av Transportstyrelsen.se.

Konsumenterna har inte gått in via webbplatsen trafikenheten.se för att beställa önskad tjänst utan har skrivit in sökord för den tjänst som önskats via Google. Den första träffen i Googles söklista har varit en direktlänk till ett formulär för den sökta tjänsten med en betalningslösning för kort på webbplatsen trafikenheten.se. Konsumenten har således aldrig fått del av informationen att trafikenheten.se endast förmedlar tjänsten till Transportstyrelsen mot betalning utan vilseletts att tro att de beställt tjänsten från en webbplats som tillhör en myndighet.

Dennis Runesson godkändes av Skatteverket för F-skatt den 1 februari 2018 och registrerade den enskilda firman IT ONLINE STOCKHOLM den 9 februari 2018.

Verksamheten startade emellertid tidigare och Konsumentverket fick in den första anmälan mot verksamheten den 25 december 2017. Webbplatsen har såväl före som efter att Dennis Runesson godkänts för F-skatt innehållit bl.a. prisuppgifter och tekniska funktioner för kortbetalningar. Webbplatsen har därmed i vart fall från december 2017 drivits på kommersiell grund. Dennis Runesson bedriver således näringsverksamhet och är näringsidkare i marknadsrättslig mening.

Polisen har under perioden den 27 december 2017 till den 18 april 2018 fått in 190 anmälningar gällande trafikheten.se. Konsumenterna har uppfattat att de utsatts för ett bedrägeri genom att vilseledas att betala för tjänster som de haft för avsikt att beställa av Transportstyrelsen.

Transportstyrelsen har fått in ca 20 skriftliga klagomål per vecka och 100-150 telefonsamtal per dag till myndighetens kundtjänst från konsumenter som vilseletts av trafikheten.se och som fått betala onödiga kostnader.

Konsumentverket har mellan den 25 december 2017 och 19 april 2018 mottagit 69 anmälningar avseende trafikheten.se.

Enligt utdrag från Svenska Internetstiftelsen IIS Registry äger Dennis Runesson, utöver domänen trafikheten.se, domänerna handledarbevis.se, fordonsenheten.se och avgiftsmarknaden.se. Handledarbevis.se har under Konsumentverkets utredning tidvis varit öppen. På fordonsenheten.se bjuds vissa tjänster ut men det går inte att göra beställningar. Avgiftsmarknaden.se registrerades den 26 april 2018, två dagar efter det att KO:s stämningsansökan lämnades in.

Vilseledande information om vem som tillhandahåller webbplatsen och tjänsten (yrkande 1)

Dennis Runesson har genom webbplatsens namn, layout, formuleringar och begrepp utformat webbplatsen www.trafikheten.se på så sätt att den gett konsumenterna ett

intryck av att tillhöra en myndighet. Förvirringen har förstärkts av att Dennis Runesson har köpt annonsplats (s.k. Google adwords) högst upp på Googles träfflista vid sökning på fraser som bl.a. ”ställa av bil”, ”körkortstillstånd” och ”registreringsbevis”.

Konsumenter som velat utnyttja Transportstyrelsens tjänster har sökt på fraserna och inte uppmärksammat eller förstått innebörden av annonsmarkeringen som funnits i anslutning till träffen högst upp. När konsumenterna har klickat på den översta träffen har de kommit direkt till beställningsformuläret för tjänsten med en betalningslösning som ser ut att härröra från Transportstyrelsen utan att passera huvudsidan för webbplatsen trafiknheten.se.

Dennis Runesson har medvetet konstruerat en webbplats som varit ämnad att likna en statlig verksamhets webbplats. Syftet med konstruktionen har varit att vilseleda konsumenterna att tro att en myndighet är avsändare av marknadsföringen och de har betalat för tjänsten i villfarelsen att de köpte tjänsten av myndigheten. Antalet polisanmälningar, anmälningar till Konsumentverket och klagomål till Transportstyrelsen visar att en stor mängd konsumenter vilseletts.

Marknadsföringsåtgärden är vilseledande och otillbörlig eftersom den har påverkat konsumenter i sin förmåga att fatta ett välgrundat affärsbeslut.

Ångerrätten (yrkande 2)

Dennis Runesson har utelämnat information om konsumenternas ångerrätt såväl innan avtal träffas, på webbplatsen, som i handling som ska skickas till konsumenterna efter avtalsslut. Dennis Runesson har vidare nekat konsumenter som velat ångra beställningar och påstått att tjänsten inte går att ångra. Efter att ärendet har överlämnats till KO har viss information om ångerrätt lagts in på webbplatsen. Det framgår emellertid inte när ångerfristen börjar och slutar löpa. Vidare ställs ett otillåtet formkrav för nyttjande av ångerrätten genom att konsumenten måste kontakta trafiknheten.se på visst sätt. Information om konsumentens ångerrätt är väsentlig. Att information utelämnas har

vilselett konsumenterna som har påverkats i sin förmåga att fatta ett välgrundat affärsbeslut.

Bekräftelse (yrkande 3)

Konsumenterna har inte fått någon avtalsbekräftelse när en tjänst beställts. Det har i vissa fall lett till att konsumenter gjort om beställningen med följderna att pengar dragits två gånger för samma tjänst. Att information utelämnas har vilselett konsumenterna som har påverkats i sin förmåga att fatta ett välgrundat affärsbeslut.

Prisinformation (yrkande 4)

Dennis Runesson har inte tydligt och korrekt informerat konsumenterna om vilka tjänster som har en tillkommande avgift från Transportstyrelsen och om hur stor denna avgift är. Eftersom en konsument som gör en beställning på trafikverket.se inte själv besöker Transportstyrelsens webbplats åligger det Dennis Runesson att informera om extra kostnader och hur stora dessa är. Att inte korrekt prisinformation lämnats har vilselett konsumenterna som har påverkats i sin förmåga att fatta ett välgrundat affärsbeslut.

Information om näringsidkarens identitet och kontaktuppgifter (yrkande 5)

Dennis Runesson har inte lämnat information om vem som är avsändare av marknadsföringen på webbplatserna trafikverket.se och fordonsverket.se. Konsumenterna har inte kunnat identifiera näringsidkaren. Tvärtom har konsumenten fått intryck av att avsändaren är en myndighet. Det har även saknats information om näringsidkarens organisationsnummer, adress och giltigt telefonnummer. Efter Konsumentverkets påpekande finns numera dessa uppgifter på trafikverket.se. Telefonnumret är emellertid inte aktivt och e-postadress saknas. Webbplatsen fordonsverket.se saknar helt information om näringsidkaren och kontaktinformation till denne.

Det är väsentligt för konsumenten att kunna identifiera vem som är motpart t.ex. i händelse av en tvist. Informationen är väsentlig och ska lämnas innan avtal ingås. Den bristfälliga informationen har vilselett konsumenten som påverkats i sin förmåga att fatta ett välgrundat affärsbeslut.

Marknadsstörningsavgift

Överträdelserna är av mycket allvarlig art och har begåtts uppsåtligen eller i vart fall av oaktsamhet. Även omständigheterna i övrigt, bl.a. att konsumenternas förtroende för svenska myndigheter riskerar att skadas, motiverar att marknadsstörningsavgift ska dömas ut. Genom att Dennis Runesson har marknadsfört tjänsterna genom annonser på Google har överträdelserna fått mycket stor spridning. Det stora antalet anmälningar och klagomål från konsumenter till polisen, Konsumentverket och Transportstyrelsen visar också att det rör sig om överträdelser av stor omfattning.

Den betalningslösning som använts på webbplatsen trafiknheten.se är enligt uppgift från polisen inte en s.k. säker betalningslösning utan endast en insamling av kortuppgifter via ett formulär som konsumenten fyller i. Konsumenten vilseleds att lämna såväl kortnummer som kortets expiry date och ccv-kod. Tillvägagångssättet medför att Dennis Runesson samlar in och lagrar konsumenternas kortnummer på ett helt okontrollerat sätt. Betalningslösningen förstärker överträdelsernas art och allvar.

Dennis Runesson har haft en taxerad inkomst av tjänst om 316 000 kr för inkomståret 2016 och 320 400 kr för inkomståret 2017. Inkomstuppgifter från näringsverksamheten saknas varför omsättningen av verksamheten måste uppskattas.

Under perioden den 18 december 2017 till den 18 februari 2018 besökte 158 227 unika IP-adresser trafiknheten.se. Under samma period har 19 153 respektive 17 932 unika IP-adresser besökt betallösningarna för ”beställning av registreringsskylt” respektive ”ansökan om körkortstillstånd”. Den inlösende banken Valitor HF på Island har uppgett den har processat transaktioner fram till den 16 maj 2018, dvs. dagen för

domstolens interimistiska förbud. En försiktig uppskattning av omsättningen för den vilseledande marknadsföringen är att i vart fall 10 000 transaktioner om 495 kr har skett under perioden den 18 december 2017 till den 16 maj 2018, vilket ger en omsättning om cirka 5 000 000 kr.

Dennis Runesson

Dennis Runesson har förelagts att inkomma med svaromål och beretts tillfälle att slutföra sin talan, men har inte hörts av.

UTREDNINGEN I MÅLET

KO har bl.a. åberopat överlämningsbrev från Polismyndigheten Nationellt bedrägeri-center, anmälan till Konsumentverket från Transportstyrelsen, skärmdumpar från trafiknheten.se, fordonsnheten.se och Googlesökningar, film från beställning av tjänsten ”ställa på bil” via Googlesökning, anmälningar från konsumenter, sammanställningar av bearbetning av loggfiler från trafiken på trafiknheten.se och uppgifter ur beskattningsregistret.

DOMSKÄL

Rättsliga utgångspunkter för bedömningen

Enligt 9 § marknadsföringslagen ska all marknadsföring utformas och presenteras så att det tydligt framgår att det är fråga om marknadsföring. Det ska också tydligt framgå vem som svarar för marknadsföringen.

Enligt 10 § första stycket marknadsföringslagen får en näringsidkare vid marknadsföringen inte använda sig av felaktiga påståenden eller andra framställningar som är vilseledande i fråga om näringsidkarens egen eller någon annans näringsverksamhet. Enligt tredje stycket får en näringsidkare inte heller utelämna väsentlig information i

marknadsföringen av sin egen eller någon annans näringsverksamhet. Med vilseledande utelämnande avses även sådana fall när den väsentliga informationen ges på ett oklart, obegripligt, tvetydigt eller annat olämpligt sätt.

Enligt 10 § första stycket prisinformationslagen (2004:347) ska prisinformation vara korrekt och tydlig. Om det kan tillkomma avgifter och andra kostnader, ska detta anges särskilt. Det följer av 12 § prisinformationslagen att om en näringsidkare inte lämnar prisinformation enligt lagen ska marknadsföringslagen, med undantag för bestämmelserna om marknadsstörningsavgift, tillämpas. Sådan prisinformation ska då anses vara väsentlig enligt 10 § tredje stycket marknadsföringslagen.

Innan ett avtal mellan en näringsidkare och konsument ingås via internet ska näringsidkaren enligt 2 kap. 2 § första stycket 1 och 9 lagen (2005:59) om distansavtal och avtal utanför affärslokaler (distansavtalslagen) ge konsumenten information om dels sitt namn och andra kontaktuppgifter, dels under vilka förutsättningar det finns en ångerrätt, tidsfristen och övriga villkor för ångerrätten, hur ångerrätten utövas samt om att det finns ett standardformulär för utövande av ångerrätten och hur konsumenten kan ta del av detta formulär. I 2 kap. 3 § första stycket distansavtalslagen anges särskilt att informationen ska ges klart och begripligt och på ett sätt som är anpassat efter det medel för distanskommunikation som används.

När ett distansavtal har ingåtts ska näringsidkaren, enligt 2 kap. 4 § första stycket distansavtalslagen, inom rimlig tid ge konsumenten en bekräftelse på avtalet. Bekräftelsen ska ges genast när varan levereras eller tjänsten börjar utföras.

Om näringsidkaren inte ger föreskriven information om t.ex. kontaktuppgifter, ångerrätt eller en bekräftelse på avtalet följer av 2 kap. 6 § distansavtalslagen att marknadsföringslagens bestämmelser, med undantag för bestämmelserna om marknadsstörningsavgift, ska tillämpas. Informationen ska anses vara väsentlig enligt 10 § tredje stycket marknadsföringslagen.

Enligt 8 § marknadsföringslagen är marknadsföring som är vilseledande enligt bl.a. 9 och 10 §§ att anse som otillbörlig om den påverkar eller sannolikt påverkar mottagarens förmåga att fatta ett välgrundat affärsbeslut.

En näringsidkare vars marknadsföring är otillbörlig får i enlighet med 23 § marknadsföringslagen förbjudas att fortsätta med denna eller med någon annan liknande åtgärd. Näringsidkaren kan också åläggas att lämna information enligt 24 § marknadsföringslagen. Ett förbud eller ett åläggande ska enligt 26 § samma lag förenas med vite, om det inte av särskilda skäl är obehövligt.

Enligt 29 § marknadsföringslagen får en näringsidkare åläggas att betala en särskild avgift (marknadsstörningsavgift) om näringsidkaren eller någon som handlar på näringsidkarens vägnar uppsåtligen eller av oaktsamhet har brutit mot någon av de särskilda reglerna i lagen som innehåller konkreta förbud mot och krav på vissa marknadsföringsåtgärder, däribland 8-10 §§ marknadsföringslagen och bestämmelserna i bilaga I till direktiv 2005/29/EG om otillbörliga affärsmetoder som tillämpas av näringsidkare gentemot konsumenter.

Genomsnittskonsumenten

Vid bedömningen av om en marknadsföringsåtgärd är otillbörlig är utgångspunkten att marknadsföringen ska bedömas med hänsyn till hur den uppfattas av en genomsnittskonsument som är normalt informerad samt skäligen uppmärksam och upplyst, med beaktande av sociala, kulturella och språkliga faktorer (se skäl 18 i direktivet 2005/29/EG om otillbörliga affärsmetoder och EU-domstolens dom den 18 oktober 2012 i mål C-428/11 Purely Creative, EU:C:2012:651, p. 53). Om marknadsföringen är särskilt riktad till en viss konsumentgrupp följer av artikel 5.2 b i direktivet att marknadsföringen ska bedömas ur ett perspektiv som är representativt för den genomsnittliga medlemmen i denna grupp (se även MD 2016:11 p. 124).

Det har inte framkommit något i målet som talar för att begränsa prövningen av marknadsföringen till någon särskild konsumentkategori. Den bedömning av marknadsföringen som redovisas nedan sker alltså med utgångspunkt från hur marknadsföringen är ägnad att uppfattas av en normalt informerad samt skäligen uppmärksam genomsnittskonsument.

Dennis Runessons ansvar för påtalade marknadsföringsåtgärder

Patent- och marknadsdomstolen konstaterar att det av utdrag från Infotorg företagsinformation och meddelande från Svenska Internetstiftelsen IIS Registry framgår att Dennis Runesson är ansvarig för den i målet aktuella marknadsföringen. Utredningen visar också att de marknadsföringsåtgärder som vidtagits faller inom ramen för näringsverksamhet.

Överträdelse av marknadsföringslagen m.m.

Vilseledande information om vem som tillhandahåller webbplatsen och tjänsten (yrkande 1)

KO har gjort gällande att Dennis Runesson genom webbplatsens namn, layout, formuleringar och begrepp medvetet utformat webbplatsen trafikenheten.se på så sätt att den gett konsumenterna intrycket att den tillhör en myndighet. Förvirringen har förstärkts av att Dennis Runesson köpt annonsplats (s.k. Google adwords) högst upp på Googles träfflista vid sökning av trafik- och fordonsrelaterade tjänster.

Av den film och de skärmdumpar som åberopats av KO framgår att den som söker på Google efter olika tjänster som myndigheten Transportstyrelsen tillhandahåller får upp länkar till trafikenheten.se som första sökträff. Genom att klicka på länkarna hamnar konsumenten sedan i ett beställningsformulär. Anmälningarna till Konsumentverket jämte övrig utredning ger tydligt stöd för att ett stort antal konsumenter av misstag har beställt tjänster på trafikenheten.se i tron att de har beställt tjänsterna av myndigheten

Transportstyrelsen. Omständigheterna i målet talar starkt för att Dennis Runesson medvetet har skapat en webbplats i syfte att vilseleda konsumenter.

Utredningen i målet visar således att Dennis Runesson vid marknadsföringen av trafikenheten.se har använt sig av påståenden eller andra framställningar som är vilseledande i fråga om hans näringsverksamhet. Eftersom marknadsföringen påverkar eller sannolikt påverkar mottagarens förmåga att fatta ett välgrundat affärsbeslut är den dessutom otillbörlig.

Ångerrätten (yrkande 2)

KO har gjort gällande att Dennis Runesson vid marknadsföring inte har lämnat den information om s.k. ångerrätt som han enligt distansavtalslagen är skyldig att lämna.

Det framgår av såväl skärmdumpar från trafikenheten.se som anmälningar från konsumenter att det inte varit möjligt att ångra beställd tjänst, att information om ångerrätten saknats eller varit ofullständig samt att det ställts upp ett formkrav för hur ångerrätten ska utnyttjas. Konsumenten har därmed inte fått fullständig och korrekt information om hur ångerfristen beräknas eller standardformulär för utövande av ångerrätt och var detta formulär finns.

Dennis Runessons bristande information om ångerrätten innebär att han, i strid mot 10 § tredje stycket marknadsföringslagen, utelämnat väsentlig information i marknadsföringen i sin verksamhet. Enligt domstolens mening är det i vart fall sannolikt att utelämnad eller bristfällig information om ångerrätten påverkat den genomsnittlige mottagarens förmåga att fatta ett välgrundat affärsbeslut. Dennis Runessons bristande information om ångerrätten utgör därför otillbörlig marknadsföring.

Bekräftelse (yrkande 3)

Enligt KO har konsumenterna inte fått en bekräftelse på ingånget avtal på trafik-enheten.se.

De anmälningar från konsumenter som KO åberopat som bevisning visar att Dennis Runesson vid marknadsföringen av trafik-enheten.se inte har gett konsumenten en bekräftelse på avtalet. Även denna information får anses vara väsentlig och domstolens bedömning är att marknadsföringen därför är vilseledande. Eftersom marknadsföringen påverkar eller sannolikt påverkar mottagarens förmåga att fatta ett välgrundat affärsbeslut är den också otillbörlig.

Prisinformation (yrkande 4)

KO har gjort gällande att Dennis Runesson inte tydligt och korrekt informerat konsumenterna om vilka tjänster som har en tillkommande avgift från Transportstyrelsen och hur stor denna avgift är.

Av KO åberopade skärmdumpar och anmälningar visar att Dennis Runesson vid marknadsföringen av trafik-enheten.se inte tydligt har informerat konsumenten om storleken på tillkommande avgifter från Transportstyrelsen i de fall sådana avgifter tas ut. Informationen får anses vara väsentlig och marknadsföringen är därför vilseledande. Marknadsföringen påverkar, eller påverkar sannolikt, mottagarens förmåga att fatta ett välgrundat affärsbeslut och den är därför otillbörlig.

Information om näringsidkarens identitet och kontaktuppgifter (yrkande 5)

KO har gjort gällande att Dennis Runesson inte lämnat information om vem som är avsändare av marknadsföringen på webbplatserna trafik-enheten.se och fordons-

enheten.se. Det har även saknats information om näringsidkarens organisationsnummer, adress och giltigt telefonnummer. Konsumenterna har därmed inte kunnat identifiera näringsidkaren.

De skärmdumpar och anmälningar som KO har åberopat visar att Dennis Runesson vid marknadsföringen av bl.a. trafiknheten.se inte har lämnat fullständig och korrekt information om namn och kontaktuppgifter m.m. till näringsidkaren. Sådan information får anses vara väsentlig och domstolens bedömning är därför att marknadsföringen är vilseledande. Marknadsföringen är också otillbörlig eftersom den påverkar, eller sannolikt påverkar, mottagarens förmåga att fatta ett välgrundat affärsbeslut.

Utformningen av förbud och åläggande

Vitesförbud enligt 23 § marknadsföringslagen måste – till skillnad från immaterialrättsliga vitesförbud – inte begränsas till de överträdelser som har begåtts utan får avse även andra liknande åtgärder för att minska risken för ett kringgående av förbudet (se MD 2006:26, jfr NJA 2007 s. 431). Även marknadsföringsrättsliga vitesförbud ska dock så långt som möjligt anknyta till en konkret marknadsföringsåtgärd och andra praktiskt sett likvärdiga åtgärder (se MD 2010:28 och prop. 1970:57 s. 91). Ett vitesförbud måste vidare vara klart avgränsat så att den som förbudet riktar sig mot vet vad den inte får göra. Det är domstolens uppgift att, inom ramen för kärandens yrkande, utforma förbudet så att det uppfyller kravet på entydighet och konkretisering (se NJA 2015 s. 512 p. 10 med vidare hänvisningar). Motsvarande principer bör tillämpas även för ålägganden enligt 24 § marknadsföringslagen (se Patent- och marknadsöverdomstolens domar den 10 april 2018 i mål PMT 8457-16 och den 1 augusti 2018 i mål PMT 3962-17).

KO:s yrkanden avser all marknadsföring via webbplatser på internet. KO har anfört att det är av stor vikt att vitet inte inskränks till att endast avse marknadsföring av trafik- eller fordonsrelaterade tjänster på webbplatser med hänvisning till en överhängande

fara att exempelvis den av Dennis Runesson registrerade webbplatsen avgiftsmarknaden.se avser någon annan typ av tjänst men där tillvägagångssättet – att vilseleda konsumenten om att det är en myndighet som tillhandahåller tjänsten – är densamma.

Enligt det som anförts ovan är det i och för sig möjligt att låta ett vitesföreläggande omfatta också andra liknande handlingar, produkter eller tjänster jämfört med de specifika överträdelser som begåtts. Sådana generella förelägganden som KO yrkat på, och som skulle omfatta all marknadsföring via webbplatser på internet, skulle dock vara alltför långtgående. Enligt domstolen bör i stället förbuden och åläggandena begränsas till marknadsföring av trafik- eller fordonsrelaterade tjänster via webbplatser på internet på samma sätt som i det interimistiska beslutet.

Vite

Det följer av 26 § marknadsföringslagen att förbud och ålägganden ska förenas med vite om det inte av särskilda skäl är obehövligt. Det har inte framkommit några skäl att frånga denna huvudregel.

När det gäller vitesbeloppet ska detta bestämmas till ett belopp som med hänsyn till vad som är känt om adressatens ekonomiska förhållanden och omständigheterna i övrigt kan antas förmå denne att följa föreläggandet (se 3 § lagen [1985:206] om viten). En helt schablonartad bedömning ska alltså inte göras utan hänsyn ska tas till bl.a. det allmänna konsumentskyddande intresset på marknadsföringsrättens område samt om det är fråga om omfattande, upprepade och allvarliga otillbörliga marknadsföringsåtgärder (se Patent- och marknadsöverdomstolens dom den 21 juni 2017 i mål PMT 10485-16).

Av utdrag ur beskattningsregistret framgår att Dennis Runesson hade en taxerad inkomst av tjänst om 320 400 kr för inkomståret 2017. Detta talar för ett relativt lågt belopp. Dennis Runessons enskilda firma IT ONLINE STOCKHOLM registrerades

för F-skatt från och med den 1 februari 2018 varför uppgifter om inkomst från näringsverksamhet saknas. KO har gjort en uppskattning av näringsverksamhetens omfattning till cirka 5 000 000 kr med stöd av bl.a. loggfiler från trafiknheten.se. Övrig utredning i målet ger stöd för att det har varit fråga om relativt omfattande och allvarliga överträdelser av marknadsföringslagen, vilket talar för ett högt vitesbelopp. Vid en samlad bedömning finner domstolen att ett verkningfullt vitesbelopp bör bestämmas till 1 000 000 kr.

Marknadsstörningsavgift

KO har yrkat att Dennis Runesson ska förpliktas betala marknadsstörningsavgift med 400 000 kr.

Marknadsstörningsavgift ska användas i fall där det föreligger ett mer påtagligt behov av att skydda allmänna konsument- och näringsidkarintressen (prop. 1994/95:123 s. 104 och prop. 2007/08:115 s. 118). Avgiften är avsedd för situationer där den otillbörliga marknadsföringen stör marknadens funktion. Enligt förarbetena kan detta vara fallet om en näringsidkares otillbörliga agerande riskerar att leda till att konsumenter och andra näringsidkare får en bristande tilltro till en hel bransch.

Vid prövningen av om marknadsavgift ska dömas ut ska det beaktas hur allvarlig överträdelsen är. Särskild hänsyn ska tas till överträdelsens art, varaktighet, omfattning och spridning (29 a § marknadsföringslagen).

Marknadsstörningsavgiftens storlek ska enligt fastställas till lägst tiotusen kronor och högst tio miljoner kronor och får inte överstiga tio procent av näringsidkarens årsomsättning. Om överträdelsen har skett under näringsidkarens första verksamhetsår eller om uppgifter om årsomsättning annars saknas eller är bristfälliga, får årsomsättningen uppskattas (31 § marknadsföringslagen).

När avgiften fastställs ska särskild hänsyn tas till hur allvarlig överträdelsen är och hur länge den har pågått (32 § marknadsföringslagen).

Domstolen konstaterar att de marknadsföringsåtgärder som avser vilseledande information om vem som tillhandahåller webbplatsen och tjänsten har skett i strid mot 8-10 §§ marknadsföringslagen och åtgärderna omfattas därmed av reglerna för marknadsstörningsavgift.

Webbplatsen trafiknheten.se har utformats på ett sätt som riskerar att ge konsumenten intryck av att det är en myndighet som står bakom webbplatsen och de tjänster som förmedlas där. Därmed riskeras konsumenters förtroende för svenska myndigheter att påverkas negativt. Detta kan särskilt antas gälla sådana konsumenter som inte är väl insatta i det svenska myndighetssystemet. Av loggfilerna från trafiknheten.se framgår att ett mycket stort antal unika IP-adresser har besökt trafiknheten.se inklusive flikarna för betallosningar. Även uppgifterna om antalet anmälningar och klagomål till polisen, Konsumentverket och Transportstyrelsen visar att överträdelserna under den relativt korta tid som verksamheten pågått har fått en stor omfattning och spridning. Innehållet i anmälningarna till Konsumentverket samt skärmdumpar och inspelningar från trafiknheten.se, fordonsnheten.se och Googlesökningar visar att överträdelserna har varit systematiska och av allvarlig art. Det som framkommit om att Dennis Runesson har samlat in och lagrat information om konsumenters betalkort på ett okontrollerat sätt får ses som försvårande. Sammanfattningsvis finner domstolen att överträdelserna är allvarliga och att det föreligger objektiva förutsättningar för att döma ut en marknadsstörningsavgift.

Dennis Runesson har, trots påpekanden från Konsumentverkets under myndighetens utredning, inte vidtagit tillräckliga åtgärder för att förhindra att konsumenter vilseleds att köpa hans tjänster. Även övrig utredning i målet talar för att Dennis Runesson medvetet har försökt vilseleda konsumenter. Domstolen bedömer mot denna bakgrund att Dennis Runesson har agerat med uppsåt.

Dennis Runessons enskilda firma IT ONLINE STOCKHOLM registrerades för F-skatt från och med den 1 februari 2018 och uppgifter om bolagets årsomsättning finns inte att tillgå. Årsomsättningen får därför uppskattas. Domstolen godtar den uppskattning av verksamhetens årsomsättning till 5 000 000 kr som KO gjort med stöd av bl.a. loggfilerna från trafikverket.se. Den högsta marknadsstörningsavgift som kan dömas ut uppgår till 10 procent av detta belopp, dvs. 500 000 kr.

För att en marknadsstörningsavgift ska bli kännbar bör den bestämmas till ett sådant belopp att näringsidkaren inte kan kalkylera med den och ändå vinna på den otillbörliga marknadsföringen. Vidare har domstolen funnit att det i målet är fråga om allvarliga och uppsåtliga överträdelser. Mot denna bakgrund bör marknadsstörningsavgiften bestämmas till yrkade 400 000 kr.

Rättegångskostnader

KO har yrkat ersättning för sina rättegångskostnader med 47 565 kr, motsvarande sammanlagt 35 timmars arbete. KO har inte yrkat ersättning för den del av målet som avser marknadsstörningsavgiften.

I målet är reglerna i 18 kap. rättegångsbalken tillämpliga (se 64 § marknadsföringslagen och 18 kap.16 § rättegångsbalken). KO har fått fullt bifall till sin talan utom vad avser utformningen av föreläggandena. Det som KO har tappat får anses vara av ringa betydelse i målet (18 kap. 4 § första stycket rättegångsbalken). Dennis Runesson ska därför förpliktas ersätta KO:s rättegångskostnader. Den yrkade ersättningen är skälig.

Övrigt

Domstolens interimistiska beslut av den 16 maj 2018 bör bestå till dess att denna dom vunnit laga kraft.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 1 (DV 401 PMD)

Överklagande, ställt till Patent- och marknadsöverdomstolen, ska ges in till Patent- och marknadsdomstolen senast den 11 september 2018. Prövningstillstånd krävs.

Daniel Severinsson

SVERIGES DOMSTOLAR

ANVISNING FÖR ÖVERKLAGANDE - DOM I TVISTEMÅL

Den som vill överklaga Patent- och marknadsdomstolens dom, eller ett i domen intaget beslut, ska göra detta skriftligen. **Skrivelsen ska skickas eller lämnas till Patent- och marknadsdomstolen.** Överklagandet prövas av Patent- och marknadsöverdomstolen.

Överklagandet ska ha kommit in till Patent- och marknadsdomstolen **inom tre veckor** från domens datum. Sista dagen för överklagande finns angiven på sista sidan i domen.

Har ena parten överklagat domen i rätt tid, får också motparten överklaga domen (s.k. **anslutningsöverklagande**) även om den vanliga tiden för överklagande har gått ut. Överklagandet ska också i detta fall skickas eller lämnas till Patent- och marknadsdomstolen och det måste ha kommit in till Patent- och marknadsdomstolen **inom en vecka** från den i domen angivna sista dagen för överklagande. **Om det första överklagandet återkallas eller förfaller kan inte heller anslutningsöverklagandet prövas.**

Samma regler som för part gäller för den som inte är part eller intervenient och som vill överklaga ett **i domen intaget beslut** som angår honom eller henne. I fråga om sådant beslut finns dock inte någon möjlighet till anslutningsöverklagande.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i Patent- och marknadsöverdomstolen fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Patent- och marknadsöverdomstolen lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som Patent- och marknadsdomstolen har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som Patent- och marknadsdomstolen har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står Patent- och marknadsdomstolens avgörande fast. Det är

därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till Patent- och marknadsöverdomstolen varför klaganden anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla uppgifter om

1. den dom som överklagas med angivande av Patent- och marknadsdomstolen samt dag och nummer för domen,
2. parternas namn och hemvist och om möjligt deras postadresser, yrken, personnummer och telefonnummer, varvid parterna benämns klagande respektive motpart,
3. den ändring av Patent- och marknadsdomstolens dom som klaganden vill få till stånd,
4. grunderna (skälen) för överklagandet och i vilket avseende Patent- och marknadsdomstolens domskäl enligt klagandens mening är oriktiga,
5. de omständigheter som åberopas till stöd för att prövningstillstånd ska meddelas, samt
6. de bevis som åberopas och vad som ska styrkas med varje bevis.

Har en omständighet eller ett bevis som åberopas i Patent- och marknadsöverdomstolen inte lagts fram tidigare, ska klaganden förklara anledningen till varför omständigheten eller beviset inte åberopats i tingsrätten. Skriftliga bevis som inte lagts fram tidigare ska ges in samtidigt med överklagandet. Vill klaganden att det ska hållas ett förnyat förhör eller en förnyad syn på stället, ska han eller hon ange det och skälen till detta. Klaganden ska också ange om han eller hon vill att motparten ska infinna sig personligen vid huvudförhandling i Patent- och marknadsöverdomstolen.

Skrivelsen ska vara undertecknad av klaganden eller hans/hennes ombud.

Ytterligare upplysningar lämnas av Patent- och marknadsdomstolen. Adress och telefonnummer finns på första sidan av domen.

Om ni tidigare informerats om att förenklad delgivning kan komma att användas med er i målet/ärendet, kan sådant delgivningssätt också komma att användas med er i högre instanser om någon överklagar avgörandet dit.